Европейски парламент
2024-2029

Комисия по правата на жените и равенството между половете

2024/2019(DEC)

21.2.2025

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правата на жените и равенството между половете

на вниманието на комисията по бюджетен контрол

относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2023 година, раздел III – Комисия, изпълнителни агенции и Девети, Десети и Единадесети европейски фонд за развитие
(2024/2019(DEC))

Докладчик по становище: Лина Галвес Муньос

PA_NonLegDec

СТАНОВИЩЕ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по бюджетен контрол да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следното:

А. като има предвид, че равенството между половете и премахването на неравенствата са основни ценности на Европейския съюз, залегнали в член 2 от Договора за Европейския съюз; като има предвид, че равенството между мъжете и жените е една от основополагащите ценности на Съюза и че Съюзът се ангажира да насърчава равенството между половете във всички свои дейности, както е заложено в член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с който се въвеждат принципът за интегриране на равенството между половете и съобразеното с него бюджетиране, и в Хартата на основните права на Европейския съюз;

Б. като има предвид, че Европейската комисия засили ангажимента си в полза на Съюз на равенство, изразен в съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, с което се поставя началото на стратегия за равенство между половете за периода 2020—2025 г. в съответствие с член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС);

В. като има предвид, че планът за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г. ще има за цел по-специално да увеличи приобщаването на жените в областта на цифровите технологии и науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и съответното професионалното развитие, включително като предприемачи; като има предвид, че бъдещите механизми за финансиране следва да улесняват това засилено приобщаване на жените и момичетата;

Г. като има предвид, че според Европейската мрежа за превенция на престъпността целите на програмата „Дафне“ бяха и продължават да бъдат от значение за потребностите, от които произтичат, т.е. за защитата от насилие на децата, младите хора и жените и за неговото предотвратяване;

Д. като има предвид, че Съюзът разполага с възможности за подобряване на подхода си за насърчаване на равенството чрез своите политики, законодателство и механизми за финансиране; като има предвид, че Европейският парламент многократно е призовавал Комисията да насърчава и прилага интегрирането на принципа на равенство между половете, включително съобразеното с равенството между половете бюджетиране и оценките на въздействието по признак пол във всички области на политиката на Съюза;

Е. като има предвид, че равенството между половете в Съюза беше отрицателно засегнато от последиците от отстъпленията по отношение на равенството между половете и правата на жените, по-специално по отношение на сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП) в няколко държави членки; като има предвид, че защитата и насърчаването на сексуалното и репродуктивното здраве и

права (СРЗП) са от съществено значение за постигането на пълно равенство между половете и за гарантиране на автономността на жените по отношение на собствените им тела; като има предвид, че движенията срещу равенството между половете и срещу абортите в Европа стават все по-изявени и влиятелни; като има предвид, че тези движения са добре финансирани и добре организирани и е вероятно да оказват по-голям натиск върху правата на жените в бъдеще; като има предвид, че други текущи кризи, като например кризата в областта на климата, въоръжените конфликти и нарастващите разходи за живот, също оказват непропорционално въздействие върху жените; като има предвид, че тези фактори допълнително задълбочават неравенствата и възпрепятстват напредъка за постигане на равенство между половете;

Ж. като има предвид, че Хартата на основните права на Европейския съюз не само утвърждава равенството между половете, но също така защитава човешкото достойнство и забранява всички форми на дискриминация, включително тези, основани на сексуалната ориентация и половата идентичност;

1. изразява сериозна загриженост относно липсата в бюджета на Съюза на акцент върху защитата на жените и момичетата от всякакъв вид насилие; изразява съжаление относно липсата на дезагрегирани данни относно насилието, основано на пола, и настоятелно призовава за правилното и бързо прилагане на член 44 от Директивата относно борбата с насилието над жени и домашното насилие[1]; изисква от Комисията и държавите членки да проучат осъществимостта на разширяването и подобряването на събраните данни, по-специално с цел предотвратяване на повторни или предвидими престъпления, възможно най-скоро и при всички случаи при всяко ново законодателство и преразглеждане; настоятелно призовава за задължителни оценки на въздействието върху равенството между половете, специално насочени към защитата от насилие, за да се даде възможност за мониторинг на ефективността на мерките в съответните законодателни актове;

2. подчертава, че перспективата за равенство между половете следва да бъде интегрирана и гарантирана във всички области на политиката, по-специално с оглед на многобройните свързани с пола въздействия на различните текущи кризи в областта на климата, енергетиката и социалната сфера, като се постави акцент върху сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП) и отстъплението в сферата на равенството между половете и правата на жените в редица държави членки и по света; поради това отново призовава за прилагането на съобразено с равенството между половете бюджетиране на всички етапи от бюджетната процедура;

3. подчертава, че поради преследването, от което страдат ЛГБТИ + лицата, е необходимо да се отпусне достатъчен бюджет за мерки за борба с ЛГБТИ + фобията, като например телефонни линии, предлагащи консултации и внимание;

4. потвърждава ангажимента на Съюза за интегриране на принципа на равенство между половете и необходимостта от по-нататъшно съсредоточаване върху борбата с насилието срещу жени и момичета в ЕС, както и за използване на

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401385

информационни кампании; припомня, че всяка трета жена в ЕС се сблъсква с насилие, основано на пола, през живота си, включително физическо, сексуално и психологическо насилие или заплахи за насилие[2]; изтъква необходимостта да се подчертае отново, че изнасилването продължава да бъде едно от най-широко разпространените нарушения на правата на човека, и спешно да се установи на европейско равнище общо определение за изнасилване, основано на липсата на съгласие, което да предвижда общи минимални санкции в националното законодателство; отново заявява, че всеки сексуален акт, при който няма съгласие, трябва да бъде класифициран като изнасилване във всяка държава — членка на ЕС;

5. отново заявява, че сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП) са основни права на човека и тяхната реализация е основен аспект на човешкото достойнство и предпоставка за постигане на равенство между половете; призовава за сериозни европейски усилия за защита на нашите основни ценности, като например равни права на телесна автономност и достъп до сексуално и репродуктивно здраве и права, включително безопасен и законен аборт; подчертава необходимостта от увеличаване на бюджетните средства, които подкрепят всеобщото зачитане и достъп до СРЗП, включително достъпа до безплатен, безопасен и законен аборт и други основни услуги в областта на репродуктивното здраве;

6. приветства разработването и въвеждането на методология за бюджетиране, съобразено с равенството между половете; отново изтъква необходимостта от по-нататъшно развитие и подобряване на неговото прилагане; призовава за засилено събиране, докладване и оценка на съпоставими данни, разбити по полов признак, в контекста на всички съответни политики на ЕС; настоятелно призовава Комисията да разглежда това като приоритет;

7. изразява загриженост относно нарастващите финансови рискове, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна, и нейното въздействие върху жените; потвърждава уязвимото положение на жените в контекста на война и в зоните на конфликт и необходимостта да се даде приоритет на политиките за защита на децата, жените и семействата, особено при предоставянето на помощ в ситуации на конфликт и достъп до здравни услуги, включително спешна контрацепция, тестване за предавани по полов път инфекции, профилактично решение след експозиция за инфекции и достъп до безопасни и законни грижи за аборт; осъжда свързаното с конфликти насилие, основано на пола, включително сексуалното насилие и изнасилването като средство за водене на война; призовава за защита и подкрепа на жените, включително за предотвратяване на трафика и сексуалната експлоатация, особено при предоставянето на помощ в ситуации на конфликт и на достъп до здравни услуги, включително достъп до безопасен и законен аборт;

8. припомня, че участието на пазара на труда е значително по-ниско сред жените и мъжете с увреждания в сравнение с тези без увреждания; призовава за подходящи мерки за справяне с този проблем;

9. подкрепя целта на инициативата Spotlight на ООН за прекратяване на насилието

[2] https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/eu-gender_based_violence_survey_key_results.pdf

срещу жени и момичета и за посрещане на нуждите на уязвимите групи, като например жертвите на вредни практики като гениталното осакатяване на жени или детските бракове, и подчертава необходимостта тези мерки да включват ЛГБТИК + жените; настоятелно призовава Комисията да спре финансирането на движения във и извън Съюза, които допринасят за потисничеството на жените във всички негови форми, включително с кампании срещу основните права, в това число правата на жените и СРЗП; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да засилят кампаниите за повишаване на осведомеността срещу основаното на пола насилие и дискриминация, като изрично включат образователни усилия за борба с ЛГБТИК + фобията и за насърчаване на сексуалните и репродуктивните права; призовава за всеобхватни и съобразени с възрастта образователни програми в областта на сексуалността и взаимоотношенията, които насърчават равенството между половете, съгласието и зачитането на многообразието във всички държави членки;

10. призовава бюджетът на ЕС да предоставя по-добри възможности за жените, които понастоящем имат ограничени възможности за обмен с други лица и за развитие на компетентности, например чрез програми за наставничество или професионални мрежи от всички сектори на европейската икономика;

11. припомня, че в съответствие с член 11, параграф 2 от ДЕС институциите на Съюза трябва да поддържат открит, прозрачен и структуриран диалог с организациите на гражданското общество и представителните сдружения, и подчертава по-специално в тази връзка, че успехът на структурното финансиране е предпоставка за гарантиране на публичното участие, без което няма да е възможно мнението на гражданите да достига до равнището на ЕС чрез техните представителни сдружения, нито да се поддържа редовен диалог с европейските институции, който допринася за демократичното участие при изготвянето на политики, да се води открит и широкообхватен диалог, който гарантира вземането предвид на множество различни гледни точки и опасения, като същевременно се осигурява еднакъв достъп за публичните и търговските интереси, да се упражнява ролята за мониторинг върху прилагането на политиките и законодателството на ЕС, включително използването на средства от ЕС, или пък да се прилагат принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване спрямо принципите на правовата държава; припомня ангажимента на Комисията в нейните политически насоки да засили ангажираността си с организациите на гражданското общество, които имат експертен опит и важна роля за защитата на конкретни обществени въпроси и отстояването на правата на човека, което предполага, че че макар Комисията да не следва да задължава НПО да провеждат определени дейности или да подкрепят конкретни позиции или политики, продължава да е важно организациите на гражданското общество, чрез финансиране от ЕС, да могат да участват в „открит, прозрачен и структуриран диалог с институциите на ЕС“, както е предвидено в член 11 от ДЕС, посредством някои дейности, като например застъпничество, демонстрации или съдебни действия, и те следва да продължат да отговарят на условията в съответните програми за финансиране и да имат на разположение достатъчно целево финансиране;

12. подчертава необходимостта да се гарантира, че всички средства на ЕС достигат до предвидените получатели, и да се гарантира, че финансирането от ЕС не се

разпределя или свързва с каквато и да е причина или форма на тероризъм, което би имало катастрофални последици за жените и момичетата;

13. призовава за стабилна рамка за финансиране, за да се гарантира ефективността и устойчивостта на програмата „Дафне“ в подкрепа на защитата на жените и децата от насилие; приветства ефективността на програмата „Дафне“, като например впечатляващите резултати и въздействия, в сравнение със скромните разпределени ресурси; подчертава значението на заделянето на специален бюджетен ред за инициативата „Дафне“ с цел повишаване на видимостта, прозрачността и отчетността при разпределението на средствата, по-специално чрез мерки, насочени към борба с всички форми и равнища на основано на пола насилие срещу жени и момичета и домашно насилие, както и с цел подходяща подкрепа на жертвите; потвърждава, че целта на „Дафне“ е да защитава децата, младите хора и жените от всякакъв вид насилие и трафик, както и да постигне високо равнище на защита на здравето, благосъстояние и социално сближаване; за тази цел настоятелно призовава ЕС да разглежда програмата като приоритет в рамките на бюджета на ЕС;

14. изисква създаването на специална програма в рамката за финансиране „Дафне“ за справяне с насилието срещу ЛГБТИК + жените, включително предоставянето на безопасни подслони, достъп до услуги за подкрепа, съобразени с техните потребности, и защитата на техните права в областта на сексуалното и репродуктивното здраве.

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ПО СТАНОВИЩЕ

В рамките на своята изключителна отговорност председателят в качеството си на докладчик по становище декларира, че не е получена никаква информация от субекти или лица, които следва да бъдат посочени в настоящото приложение съгласно член 8 от приложение I към Правилника за дейността.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	18.2.2025
Резултат от окончателното гласуване	+: 27 –: 10 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Abir Al-Sahlani, Mireia Borrás Pabón, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Assita Kanko, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Irene Montero, Carolina Morace, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Elena Donazzan, Loucas Fourlas, Elisabeth Grossmann, Jana Toom
Членове на ЕП, присъствали на окончателното гласуване по силата на чл. 209, пар. 7 от Правилника за дейността	Gabriella Gerzsenyi, Nikos Papandreou

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

27	+
PPE	Loucas Fourlas, Gabriella Gerzsenyi, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Jana Toom, Lucia Yar
S&D	Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Maria Noichl, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj
The Left	Elena Kountoura, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

10	-
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Assita Kanko, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PfE	Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Легенда на използваните знаци:
+ : „за“
- : „против“
0 : „въздържал се“